पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय

स्वतन्त्र विद्यार्थी यूनियन सम्बन्धी विनियमावली २०७३ (मस्यौदा)

प्रस्तावना: पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय अन्तर्गतका क्याम्पसहरुमा भर्ना भई अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुको हकहित र आपसी सम्बन्ध अझ सुदृढ गर्ने, बौद्धिक एवम् शैक्षिक स्तर बृद्धि गर्दै विद्यार्थी वीच नेतृत्वदायी भूमिका लिई जिम्मेदारीको अनुभव गराउनुको साथै वाह्य सम्पर्क र सम्वन्ध बिस्तार गर्न विद्यार्थीहरुको एक साझा संस्थाको आवश्यकता पर्न गएकाले सोको लागि निर्वाचित संस्थाको रुप रहने गरी सन्चालन र सम्वर्द्धनका लागि पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय नियमावली २०५३ (अठारौं सभासम्मको संशोधनसहित) खण्ड (क), परिच्छेद १६ को नियम ६२ (ङ.) मा उल्लेख भए बमोजिम स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियनसम्बन्धी व्यवस्थाका लागि **स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियन सम्बन्धी विनियमावली २०७३** तयार गरि जारी गरिएकोछ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(क) स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियनको गठन: **प्रत्येक क्याम्पसमा एक स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियन गठन हुनेछ ।**

(ख) यस विनियमको नाम: **स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियन सम्बन्धी विनियम २०७३ रहने छ ।**

(ग) प्रारम्भ: यो विनियम कार्यकारी परिषद्ले पारित भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा:

स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियन भन्नाले पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय अन्तर्गतका क्याम्पस/कलेजहरुमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको हकहित संरक्षण र सम्बर्धनका लागि नियमानुसार गठन भएको विद्यार्थी युनियनलाई जनाउनेछ ।

विषय र प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस विनियममा:

(क) **विश्वविद्यालय** भन्नाले पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयलाई सम्झनुपर्दछ ।

(ख) **कार्यकारी परिषद्** भन्नाले पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयको कार्यकारी परिषद्लाई सम्झनुपर्दछ ।

(ग) **कार्यसमिति** भन्नाले युनियनको कार्यसमितिलाई सम्झनुपर्दछ ।

(घ) **क्याम्पस** भन्नाले पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय अन्तर्गतका क्याम्पस/कलेजलाई सम्झनुपर्दछ ।

(ङ.) **विद्यार्थी** भन्नाले यस विश्वविद्यालय अन्तर्गतका क्याम्पस /कलेजहरुमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई सम्झनुपर्दछ ।

(च) **अध्यक्ष** भन्नाले स्वतन्त्र बिद्यार्थी युनियनमा निर्वाचित अध्यक्षलाई सम्झनुपर्दछ ।

(छ) **उपाध्यक्ष** भन्नाले स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियनमा निर्वाचित उपाध्यक्षलाई सम्झनुपर्दछ ।

(ज) **सचिव** भन्नाले स्वतन्त्र बिधार्थी यूनियनमा निर्वाचित सचिवलाई सम्झनुपर्दछ ।

(झ) **सहायक सचिव** भन्नाले स्वतन्त्र बिधार्थी यूनियनमा निर्वाचित सहायक सचिवलाई सम्झनुपर्दछ ।

(ञ) **कोषाध्यक्ष** भन्नाले स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियनमा निर्वाचित कोषाध्यक्षलाई सम्झनुपर्दछ

(ट) **सदस्य** भन्नाले स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियनमा निर्वाचित सदस्यलाई सम्फनुपर्दछ ।
(ठ) **पदाधिकारी** भन्नाले नियम ७ (क) को १ देखि ५ सम्मका सदस्यलाई सम्फनुपर्दछ ।

३. उदेश्यः

स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियनका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम हुनेछन् ।

(क). सम्बन्धित क्याम्पसका बिद्यार्थीहरुको हकहित संरक्षण र सम्बर्धन गर्ने ।

(ख) विद्यार्थीहरुको बौद्धिक र चारित्रिक बिकासका लागि उपयुक्त कार्य तर्जूमा गर्ने र सोको कार्यान्यन गर्ने ।

(ग) उपयुक्त शैक्षिक बातावरण सिर्जना गर्ने र विद्यार्थीहरुलाई रचनात्मक कृयाकलापमा उत्प्रेरित गराउँने ।

(घ) क्याम्पस भित्र पठन पाठनको उपयुक्त वातावरण सिर्जन गर्ने गराउने ।

(ङ.)विद्यार्थीहरुमा अनुशासन कायम गराउँदै क्याम्पसमा शैक्षिक तथा संस्थागत विकासका लागि सदैव क्रियाशील रहने ।

(च) तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

४. स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियनको सदस्यताः

क्याम्पसमा अध्ययन गर्ने सम्पूर्ण विद्यार्थी स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियनका साधारण सदस्य हुनेछन् । यो सदस्यता क्याम्पसमा नियमित रुपले अध्ययन गरुन्जेलसम्म कायम रहनेछ ।

५. स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियनको सदस्यता शुल्कः

स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियनको सदस्यता शुल्क कार्यकारी परिषद्ले तोकेबमोजिम हुनेछ ।

६. स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियनको साधारण सभाः

(क) स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियनको एक साधारण सभा हुनेछ । साधारण सभामा युनियनको सदस्यका रुपमा रहेका सबै विद्याथीहरुले भाग लिन पाउने छन् । साधारण सभाको बैठक प्रत्येक वर्ष कम्तीमा एक पटक वस्नेछ तर युनियनको कार्यसमितिले ठानेमा जुनसुकै बेला साधारण सभाको बैठक बोलाउन सक्नेछ । तर साधारण सभाको बैठक बस्नु पूर्व सम्बन्धित क्याम्पस प्रमुखको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

(ख) साधारण सभाका सदस्यहरुले युनियनको पदाधिकारी वा कुनै पदका लागि उम्मेदवार हुन, मतदान दिन वा निर्वाचनमा भाग लिन पाउने छन् ।

७. स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियनको कार्यसमितिः

(क) प्रत्येक क्याम्पसमा विद्यार्थी संख्याको अनुपातमा ७ देखि ११ सदस्यीय एक कार्यसमिति रहनेछ । कार्यसमितिमा देहायबमोजिमका पदाधिकारी र सदस्य रहनेछन् ।

(१) अध्यक्ष

(२) उपाध्यक्ष

(३) सचिव

(४) सहायक सचिव

(५) कोषाध्यक्ष

(६) सदस्यहरु

विद्यार्थी संख्या २०० भन्दा कम भएका क्याम्पसहरुमा ७ सदस्यीय
विद्यार्थी संख्या ५०० भन्दा कम भएका क्याम्पसहरुमा ९ सदस्यीय
विद्यार्थी संख्या ५०० भन्दा माथि भएका क्याम्पसहरुमा ११ सदस्यीय

(ख) स्वतन्त्र विद्याथी युनियनको कार्यसमितिको कार्यकाल निर्वाचन भएको मितिले २ वर्षको हुनेछ तर कुनै कारणवश निर्धारित समयमा निर्वाचन हुन नसकेमा पू.वि. कार्यकारी परिषद्ले ६ महिना समय थप गर्न सक्नेछ ।

(ग) कार्यसमितिको उम्मेदवार हुनका लागि २८ वर्ष उमेर ननाघेको हुनु पर्ने छ र क्याम्पसमा भर्ना भई निरन्तर अध्ययन गरेको हुनुपर्ने छ, अन्तिम सेमेष्टर/वर्षमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी कार्यसमितिको उम्मेदवार हुन पाउने छैनन् ।

(घ) कार्यसमितिको निर्वाचन गोप्य मतदानबाट हुनेछ ।

(ङ.) कार्यसमितिको निर्वाचन प्रत्यक्ष तथा समानुपातिक निर्वाचन प्रक्रियाबाट हुनेछ ।

(क)पदाधिकारीहरुको निर्वाचन प्रत्यक्ष र सदस्यहरुको समानुपातिक निर्वाचन प्रक्रियावाट चुनाव सम्पन हुनेछ ।

८. **गणपूरक संख्याः** साधारण सभाको गणपूरक संख्या सामान्य बहुमतलाई मानिनेछ र कार्यसमितिको गणपूरक संख्या पनि सोही बमोजिम हुनेछ ।

९. **रिक्त पदको पूर्तिः** रिक्त पदको पूर्ति देहायबमोजिम हुनेछः

(क) कुनै कारणवश अध्यक्षको पद रिक्त हुन आएमा उपाध्यक्षले अध्यक्षको कार्यभार सम्हाल्नेछ ।

(ख) सचिवको पद रिक्त हुन आएमा सहायक सचिवले कार्यभार सम्हाल्नेछ ।

(ग) अन्य पदाधिकारीहरुको पद रिक्त हुन आएमा कार्यसमितिले कार्यसमितिका सदस्यहरुमध्येबाट पदपूर्ति गर्नेछ ।

(घ) कार्यसमिति विरुद्ध अविश्वासको प्रस्ताव पारित भएमा निर्वाचनद्धारा कार्यसमितिको गठन हुनेछ ।

१०. **स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियनको कार्यसमितिको निर्वाचनः** कार्यसमितिको निर्वाचन प्रक्रिया देहायबमोजिम हुनेछ ।

(क) युनियनको निर्वाचनका लागि क्याम्पस प्रमुखले एक निर्वाचन अधिकृत र सदस्यहरु भएको ५ सदस्यीय समिति गठन गर्नेछन् ।

(ख) निर्वाचन समितिले निर्वाचनसम्बन्धी कार्यविधि तर्जुमा गरी निर्वाचन गराउनेछ ।

(ग) कुनै पदाधिकारी वा सदस्यले पाएको मत बराबर भएमा निर्वाचन समितिले गोला प्रथाद्वारा निर्णय गर्नसक्नेछ ।

(घ) निर्वाचनमा विद्यार्थीहरुले आफ्नो संगठित वा स्वतन्त्र वा व्यक्तिगत रुपमा उम्मेदवारी दिन सक्नेछन् ।

११. स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियन कार्यसमितिको काम कतर्व्य र अधिकारः

स्वतन्त्र बिद्यार्थी यूनियनको काम कतर्व्य र अधिकार देहायबमोजिम रहनेछ ।

(क) कार्यसमितिले नियम ३ मा उल्लेख भएका उद्देश्यहरु परिपूर्तिका लागि काम गर्नेछ ।

(ख) तोकिएबमोजिम अन्य कार्यहरु गर्ने गराउनेछ ।

१२. **बैठकको कार्यविधिः** युनियनको साधारण सभा तथा कार्यसमितिको बैठकसम्बन्धी कार्यविधि देहायबमोजिम हुनेछ :

(क) साधारण सभा तथा कार्यसमितिको बैठकको अध्यक्षता कार्यसमितिको अध्यक्षले गर्नेछ ।

(ख) कार्यसमितिको बैठक अध्यक्षको निर्देशनमा बस्नेछ । बैठकको सूचना अध्यक्षको स्वीकृतिमा सचिवबाट गरिनेछ ।

(ग) साधारण सभाका लागि कम्तीमा १५ दिन र कार्यसमितिको निमित्त कम्तीमा ५ दिन अगाडि छलफल हुने विषयहरुसमेत उल्लेख गरी सूचना दिनुपर्नेछ ।

(घ) बहुमतको निर्णय मान्य हुनेछ तर मत बराबर भएमा सभापतिको मत नै निर्णायक मत मानिनेछ ।

(ङ.) बैठक सम्बन्धी अन्य प्रकिया कार्यसमितिले निर्धारण गर्नेछ ।

१३. अबिश्वासको प्रस्तावः

निर्वाचित अध्यक्ष वा अन्य पदाधिकारी उपर अबिश्वासको प्रस्ताव साधारण सदस्यहरुको एक चौथाई सदस्यहरुले कारण खुलाई अध्यक्ष वा अन्य पदाधिकारी माथि अबिश्वासको प्रस्ताव दर्ता गर्न सक्नेछन् । अध्यक्ष उपर अबिश्वासको प्रस्ताव गर्दा उपाध्यक्ष मार्फत र अन्य प्रदाधिकारी उपर अबिश्वासको प्रस्ताव दर्ता गर्दा अध्यक्ष समक्ष अबिश्वासको प्रस्ताव दर्ता गर्न सकिनेछ । यसरी दर्ता भएको प्रस्ताव उपर एक महिना भित्र सभा बोलाई दुई तिहाई बहुमतले प्रस्ताव पारीत गर्न सकिनेछ । तर अबिश्वासको प्रस्ताव निर्वाचन सम्पन भएको ६ महिना अगाडि र निर्वाचन हुन ६ महिना बाँकी रहदा ल्याउन पाईने छैन ।

१४. पद रिक्त हुने अबस्था: निम्न अबस्थामा कार्यसमितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको पद रिक्त हुनसक्नेछ ।

(क) नियम १३ बमोजिम अबिश्वासको प्रस्ताव पारित भएमा ।

(ख) राजीनामा दिएमा ।

(ग) क्याम्पसको नियमित विद्यार्थी नरहेमा वा क्याम्पस स्थानान्तरण गरी वा छोडी नियमित विद्यार्थी नभएमा ।

(घ) फौजदारी मुद्दा लागि कसुरवार ठहरिएमा ।

(ङ.) मृत्यु भएमा ।

१५.विद्यार्थी आचारसंहिताः विद्यार्थी आचारसंहिता तपसिल बमोजिम हुनेछः

(क) शैक्षिक क्षेत्रभित्र उपयुक्त अनुशासन कायम गर्ने, विद्यार्थीहरु विच पारस्पारिक सम्बन्ध कायम गर्ने ।

(ख) विश्वविद्यालय तथा क्याम्पसको सम्पत्ति संरक्षण गर्न सहयोग गर्ने ।

(ग) विश्वविद्यालयका शैक्षिक कार्यलाई प्रभाव पार्ने गरी अवान्छित क्रियाकलाप नगर्ने ।

(घ) विश्वविद्यालयका ऐन, नियम, विनियम, कार्यविधि तथा निर्देशनको पालना गर्ने ।

(ङ.) क्याम्पसका नियम, कार्यप्रणाली, निर्देशन, सूचना आदि पालना गर्नुपर्ने ।

(च) शुल्क वा अन्य अतिरिक्त रकम, अन्य बक्यौता रकम वा पुस्तक तोकिएको म्याद भित्र बुझाउनु पर्ने ।

(छ) कुनै घातक हातहतियार र निषेधित मालबस्तु सहित उपस्थित हुनु वा भेला गर्नु गराउन नहुने

(ज) निषेक्षित कार्यहरु गर्नु गराउनु नहुने ।

(झ) पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय नियमावलीमा तोकिएका विद्यार्थी आचार संहिताको पालना गर्नुपर्ने ।

१६. आर्थिक व्यवस्था र खाता सञ्चालनः

युनियनको आर्थिक व्यवस्था र खाता सञ्चालन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) साधारण सदस्यहरुले बुझाएको सदस्यता शुल्क अन्यथा व्यवस्था नभएको भए क्याम्पसले बुझिलिई युनियनको कार्य समितिलाई एक महिना भित्र हस्तान्तरण गर्नेछ र कार्य समितिले सो प्राप्त रकम १५ दिन भित्र बैक वा वित्तिय संस्थामा खाता खोली जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

(ख) खाता सञ्चान सभापति वा निजले तोकेको कार्यसमितिको कुनै पदाधिकारी वा सदस्य १ जना र कोषाध्यक्ष १ जना गरी दुई जनाको संयुक्त हस्ताक्षरबाट हुनेछ ।

(ग) आम्दानी खर्चको विद्यिवत हिसाव राखी मान्यता प्राप्त लेखापरीक्षकबाट लेखा परिक्षण गराई प्राप्त प्रतिवेदन लगतै बस्ने साधारण सभामा पेश गरी अनुमोदन गराउनु पर्नेछ । लेखापरीक्षणको प्रतिवेदन प्राप्त नभएसम्म रकम निकाशा दिन क्याम्पस प्रशासन बाध्य हुने छैन ।

१७. संरक्षकको व्यवस्थाः स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियनको संरक्षक क्याम्पसको क्याम्पस प्रमुख हुनेछ ।

१८.निलम्वन र बिघटनः तोकिएका विद्यार्थी आंचारसंहिता बमोजिम कार्य नभएको क्याम्पस प्रमूखबाट लेखि आएमा छानविन पश्चात त्यस्तो विद्यार्थी युनियनलाई कार्यकारी परिषद्ले बिघटन गर्नसक्नेछ

१९.बाधा अड्चन फुकाउनेः यस विनियम कार्यन्वयन गर्न कुनै बाधा अड्चन परेमा त्यसलाई फुकाउने पूर्ण अधिकार कार्यकारी परिषद्मा रहनेछ ।